

CUMHURBAŞKANLIĞI
GÜVENLİK VE DIŞ
POLİTİKA KURULU
ÜYESİ PROF. DR.

**SEYİT
SERTÇELİK:**

**Ermeniler
“Soykırım”
Yapılmadığını
Bizden Bile
Daha İyi
Biliyor!**

SÖYLEŞİ: YUSUF ÖZKIR

Yıllardır devam eden bir kampanya içerisinde her 24 Nisan'da ABD Başkanı 1915 olayları için ne diyecek diye bir gündem oluşurdu. ABD Başkanı Joe Biden 24 Nisan'da bu kampanyayı üretenlerin talebi doğrultusunda 1915 olayları için "sözde soykırım" ifadesini kullandı. Peki, bu ne anlama geliyor. Tarihi gerçeklerden bu açıklamaya bakıldığında karşılığı nedir? Kuşkusuz pek çok soru sorulabilir. Konuyu en iyi bilen isimlerden birisi olan Cumhurbaşkanlığı Güvenlik ve Dış Politika Kurulu Üyesi Prof. Dr. Seyit Sertçelik'e sorularımızı yönelttik.

ABD Başkanı Joe Biden 1915 olayları hakkında "sözde soykırım" ifadesini kullandı. Bu yaklaşımı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Joe Biden'ın 1915 olayları hakkında "soykırım" ifadesini kullanması tarihi gerçeklerle hiç bağdaşmadığı gibi bilimsel ve hukuki hiçbir dayanağı olmayan sadece siyasi gerekçelerle ifade edilmiş bir beyandır. Oldukça tecrübeli bir siyasetçi olan Biden'ın bu ifadesi, Türk-Amerikan ilişkilerine zarar verecek talihsiz bir beyan olarak Türk milletini derinden üzmüş ve yaralamıştır. 24 Nisan tarihlerinde 1915 olaylarıyla ilgili açıklama yapmayı gelenek haline getiren hiçbir ABD Başkanının bugüne kadar "soykırım" açıklaması olmamışken ve konu hakkında kesin hüküm ifade edecek sözcükler kullanmamışlarken, yeni ABD Başkanı hangi yeni tarihi belge ve bulgulara dayanarak bu açıklamayı yapmıştır? Hiçbir yeni bir belge ve bulgu olmaksızın Joe Biden'ın sadece siyasi saiklerle hareket ettiği ve seçim sürecinde Ermeni lobilerine vermiş olduğu sözü yerine getirdiği anlaşılmaktadır. Sayın Cumhurbaşkanımızın yıllardır ifade etmiş olduğu gibi 1915 olayları, siyasilerin ve parlamenterlerin karar vereceği bir mevzu kesinlikle değildir. Tarihi olaylar hakkında hüküm vermek ancak belgeleri konuşturan tarihçilere bırakılmalıdır. Devlet adamlarının tartışmalı tarihi olaylar hakkında hüküm vermek gibi bir görev ve yetkileri olamaz ve olmamalıdır. Devlet adamlarının, ülkeler arasındaki dostluk ve iyi ilişkiler

kurmayı hedef edinmeleri gerekirken, bu olayda olduğu üzere milletler arasındaki husumet ve anlaşmazlıkları körüklemek gibi yanlış bir eylem içerisine girmeleri asla kabul edilemez. Zira tarihi tartışmalı sorunları körüklemekle ülkeler arasına dostluk ve barış inşa edilemez.

BIDEN'IN "KONSTANTİNOPOLİS" İFADESİ RASTGELE BİR SEÇİM DEĞİL

Aynı metinde İstanbul yerine Konstantinopolis ifadesi de vardı. Size göre bunun anlamı nedir, size göre neden kullanıldı?

Bir tarihçi olarak belirtmeliyim ki İstanbul için Konstantinopolis ifadesinin kullanılması bilinçli bir tercihin sonucudur. Türk basınında bunun bir nevi Türkiye için jest olduğunu ifade edenler oldu. 1915 olayının Osmanlı döneminde olduğundan yola çıkılarak Konstantinopolis ifadesinin Osmanlı Devleti'ne atıf yapmak için kullanıldığı tarzında yorumlar yapıldı. Bunun doğru bir yaklaşım olduğunu sanmıyorum, zira Biden'ın yaptığı açıklamada zaten Osmanlı dönemine atıf yapan sözler var. İstanbul için Bizans dönemi isminin kullanılmasının, aslında sizi de unuttuğum hatırlatmasıyla Rumlar için bir jest olduğunu düşünüyorum. Konstantinopolis Hristiyan Ortodoks dünyasının ve özellikle de Yunanlıların ısrarla kullandıkları isimdir. Biden bu ifadeyi rastgele kullanmayacak kadar deneyimli bir siyasetçidir.

ABD'nin 1915 olaylarına yaklaşım biçiminin arka planında ne var, yani bilimsel bir temele mi dayanıyor yoksa ideolojik angajmanlar mı var?

Ermeni Sorunu, özellikle 1915 olayının 50. yılına denk gelen 1965'ten itibaren Ermenilerin giderek yaygınlaştırdıkları, Osmanlı Devleti ve Türkiye'ye karşı bir kara propaganda aracı haline getirildi. Daha önce ifade ettiğim gibi bu konuda Joe Biden ya da Amerika Birleşik Devletleri kurumları tarafından ortaya çıkarılan herhangi yeni bir belge veya kabul edilebilir bulgular olmaksızın adil olmayan ve tamamen yanlı bir hüküm veriliyor. Tarihi gerçeklerle bağdaşmayan Ermeni iddialarının ABD Başkanı tarafından temelsiz bir şekilde sahiplenilmesi, aslında tarihi belgelere ve bilimsel yaklaşıma saygı göstermeyen ve ben kabul ettim, oldu bitti kolaylığından başka bir şey değildir. Ermeniler, 1915 olayıyla ilgili ülke arşiv belgelerini ve dönemin tarihi kaynaklarını dikkate almaksızın çoğunlukla kendi anı ve sözlü anlatımlarıyla, bazen de uydurma veya sahte belgelerle "soykırım" oldu suçlaması yapmaktadırlar. Ermeniler, Cumhurbaşkanımızın defalarca ifade ettiği üzere konuyu araştırmak üzere arşivlerinin açılması ve ortak tarih komisyonu kurulması önerimizden kaçmaktadırlar. "Soykırım" olduğuna gerçekten inansalar, Türkiye'nin bu önerilerini kabul ederler. Kaçıyorlar, zira inanın dünyada kendilerine karşı bir "soykırım" yapılmadığını bizden bile daha iyi biliyorlar. Ermeniler,

Ermeniler, Sayın Cumhurbaşkanımızın defalarca ifade ettiği üzere konuyu araştırmak üzere arşivlerinin açılması ve ortak tarih komisyonu kurulması önerimizden kaçmaktadırlar. "Soykırım" olduğuna gerçekten inansalar, Türkiye'nin bu önerilerini kabul ederler. Kaçıyorlar, zira inanın, dünyada kendilerine karşı bir "soykırım" yapılmadığını bizden bile daha iyi biliyorlar.

bütün ülke arşivlerinde iddialarını kanıtlayacak belgeler olmadığını bildiklerinden, Türkiye'nin önerilerini kabul etmemekle iddialarında samimiyetsiz olduklarını da aslında kabul etmiş oluyorlar.

Benim uzun yıllar incelemelerde bulunduğum sekiz Rus arşivinde göz attığım yüzbinlerce varak, belki de milyonun üzerindeki sayfada ve Rus kütüphanelerinde elimden geçen dönemin dergi, gazete ve kitaplarında soykırım olduğunu kanıtlayan bir belge ve bulgu kesinlikle yoktur. Bu arada Rus arşiv belgeleri arasında dönemin Çarlık Rus Dışişleri Bakanlığının yazışmalar yaptığı Batılı devletlerin Dışişleri Bakanlıklarına ait çok sayıda İngilizce, Fransızca başta olmak üzere diğer dillerdeki belgelerin yanı sıra, Ermenilere ilişkin olarak Batı ülkelerinde ve Amerika'da tutulan ve kayda geçen farklı türde belgelerin olduğunu da belirtmek isterim. Sadece Birinci Dünya Savaşı döneminde Ermeni, Rus ve Batılı gazete ve dergilerinde kaleme alınan Osmanlı Devleti'ni yıpratmaya ve köşeye sıkıştırmaya yönelik propaganda amaçlı, uzaktan bildirilen, kulaktan duyma ve oldukça abartılı rakamlar, günümüzde "soykırım" iddialarına dayanak gösterilmektedir. Oysa sadece dünya savaşı için yayımlanan "Ermeniler ve Savaş" ile "Ermeni Belleteni" isimli dönemin Ermeni dergilerinde 1916-1917'de kaleme alınan çok sayıda makale, köşe yazısı ve haberde ise 1915'te aynı dergilerde yazılan Ermeni kayıplarına ilişkin sayıların doğru olmadığının itiraf edildiği açık bir gerçektir.

ERMENİ DİASPORASI ÜZERİNDEN POLİTİK ÇIKAR

Ermenistan'daki idareciler, diaspora üzerinden politik çıkarlar elde etmektedirler. Batılı ülkelerdeki pek çok devlet yöneticisi ise kendi siyasi çıkarları uğruna, 1915'te olduğu gibi günümüzde de Ermenileri kullanmaktadırlar. Ermeni yanlısı Batılıların amacı, gerçeğin ortaya çıkması değil siyasi şovlarla kendi çıkarlarını

sağlamak ve Türkiye'yi köşeye sıkıştırmak için Ermenileri kullanmaktır. Adil olmayan bu tür siyasi yaklaşımların sorunun çözümüne hiç katkısı olmayacağı bir yana, Türk-Ermeni ilişkilerini daha da çıkmaza sokacağı bilinmelidir.

Ancak önce tazminat almayı ardından ise tarihi yurt olarak niteledikleri Anadolu topraklarında bir Ermeni devleti kurabilmek ya da mevcut Ermenistan'ı büyük Ermenistan'a dönüştürebilmeye yönelik ideolojik ve hayalci yaklaşımlarıyla, yurt dışındaki diasporalarının Amerika kıtası ve Avrupa siyasetindeki etkisiyle uzun vadede sonuç alabileceklerini sanıyorlar.

Dolayısı ile Ermeni tehcirinde zatiyatın olağanüstü abartılarak ve soykırım yapıldığı iddiası ortaya atılarak ülkemizin önüne getirilmesinin birçok boyutunun olduğu açıktır. Her şeyden öte, Ermeni sorunu birçok ülke tarafından ve ülkemiz aleyhinde faaliyet gösteren farklı çevrelerce bir araç olarak kullanılmaktadır. Konu, gerçekliği veya gerçeğe aykırılığı değil, kullanışlılığı açısından ele alınmaktadır ve bu şekilde ülkemizin önü kesilmeye çalışılmaktadır. Tarih boyunca ülkemize düşmanlığı tescilli bazı ülkeler ise topraklarımızı bölme hevesini sürekli canlı tutmaktadırlar.

1914, "HASTA ADAM"IN TARİHTEN SİLİNME KURGUSUNUN YAPILDIĞI YILDIR

Biraz da tarihe dönelim. 1915 olayları nedir, Osmanlı Devleti nasıl bir politika izlemişti, bu süreçte aslında ne olmuştu?

Ermeni aydınları Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasını heyecan ve coşkuyla karşılarlar. Zira 1914, "hasta adam" olarak nitelenen Osmanlı Devleti'ni tarih sahnesinden silme plan ve kurgularının yapıldığı bir yıl olmuştur. Ermeniler, Türkiye'de uzun bir süredir hayal ettikleri Ermeni devletinin kurulmasının artık mümkün olabileceği yanılgısına düşmüşlerdir.

Hasta adam olarak nitelenen Osmanlı Devleti'nin mirasını paylaşma derdine düşen sömürgeci devletler, Türkiye üzerindeki projelerini gerçekleştirebilmeleri için hastaya son darbeyi vuracak yardımcı iç güçlere ihtiyaç duyuyordu. Sömürgeci Batılı devletler, özellikle de Çarlık Rusya'sı, Osmanlı Devleti'ne içeriden son darbeyi vuracak iş birlikçi güç olarak Osmanlı Ermenilerini görmüşlerdi. Ermeniler ise uzun bir süredir hayal ettikleri devlete kavuşmak adına bu rolü kendilerine uygun bulmuşlardı.

Nitekim Birinci Dünya Savaşı'nın başlaması, Ermeni ileri gelenlerince kaçırılmaması gereken "Tarihi bir fırsat ve an" olarak görülmüştür. Osmanlı Devleti, birçok cephede düşmanla savaşırken Rusya'nın silahlandığı Ermeniler, bir taraftan Kafkasya cephesinde Osmanlı ordusuna karşı savaşmış, diğer yandan ülkede çıkardıkları isyanlarla, cephe gerisini tehlikeye düşürmüşlerdir.

Kafkasya cephesinde Rusların silahlandığı büyük çoğunluğu Osmanlı uyruklu yaklaşık 10 bin Ermeni, "gönüllü birlikler" bünyesinde Osmanlı ordusuna karşı savaşmıştır. Bu birliklerin dışında Rus ordusunda savaşan Ermenilerin sayısı bazı Ermeni kaynaklarıncı 150 bin, bazılarıncı da 300 bin olarak verilmektedir.

Kimi Ermeni yazarların da belirttiği gibi bu savaşta, İtilaf Devletleri safında bir "Taraf ve küçük" müttefik olarak Ermenilerin savaşın kazanılmasında önemli katkıları olmuştur.

Çarlık orduları ile iş birliği yapan Ermeniler, Van'ın Rus ordusunun eline geçmesini sağlamakla kalmamış, yüz binlerce Müslümanı da katletmişlerdir. Osmanlı hükümeti, Ermeni Patriğini, mebuslarını ve ileri gelenlerini uyarak, Ermenilerin Müslüman katliamına devam etmeleri halinde gerekli önlemlerin alınacağını bildirmiş, ancak yapılan uyarılar bir sonuç vermemiştir.

Hem Türkler ve Kürtler hem de Ermeniler yaşamış oldukları toprakları bırakıp ayrılmak zorunda kalmışlardır. Tehcir ve zoraki göç esnasında iklim şartlarının olumsuzluğu, açlık ve bulaşıcı hastalıkların yaygınlığı da düşünüldüğünde Ermeniler kadar, Türk ve Kürtlerin de aynı olumsuz şartlar ve acılarla karşılaştıkları bir gerçektir. Hatta Türklerin kaybının Ermenilerden çok daha fazla olduğu da bir gerçektir.

PROF. DR. SEYİT SERTÇELİK KİMDİR?

Prof. Dr. Seyit Sertçelik, 1990'da ODTÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nden mezun olduktan sonra Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Yüksek Lisans, Rusya Federasyonu St. Petersburg Devlet Üniversitesi Filoloji Fakültesi Dilbilimi Bölümü'nde doktora çalışmalarını tamamladı. 1991'de Ankara Üniversitesi DTCF'de araştırma görevlisi olarak göreve başlayan Sertçelik, aynı yıl Sovyetler Birliği'ne bağlı Özbekistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti Fergana Devlet Bölümü'nde 6 ay misafir öğretim görevlisi olarak bulundu. Genel Türk Tarihi alanında 2003'te doçent, 2009'da profesör oldu. Rusya Federasyonu arşiv ve kütüphanelerinde Ermeni Sorunu üzerine yıllar süren araştırmalarda bulundu. 2011 Genel Seçimlerinde AK Parti Ankara Milletvekili olarak seçilen Sertçelik, Milli Savunma Komisyonu üyeliği ile 13 ülkenin oluşturduğu Güneydoğu Avrupa İşbirliği Süreci Parlamenter Asamblesi (GDAÜ PA) çalışmalarına katıldı. Ocak 2016'da Cumhurbaşkanı Başdanışmanı ve Ekim 2018'de atandığı Güvenlik ve Dış Politikalar Kurul Üyeliği görevlerini yürütmektedir.

Kitapları:

- 1- Rus ve Ermeni Kaynakları Işığında Ermeni Sorunu Ortaya Çıkış Süreci 1678-1914, Srt Yayınları, Ankara, 2015, XVI + 416 sayfa. (Azerbaycan Türkçesinde de yayımlanmıştır.)
- In the Light of Russian and Armenian Sources the Emergence of the Armenian Question 1678-1914, Board of Culture, Art and Publications, Grand National Assembly of Turkey, Ankara, 2010, XVI+406 sayfa.
- 2- Rus ve Ermeni Kaynakları Işığında Ermeni Sorunu 1915-1923 Sömürge Savaşı, Srt Yayınları, Ankara, 2015, XX+ 590 sayfa. (Azerbaycan Türkçesinde de yayımlanmıştır.)
- 3- Rus ve Ermeni Kaynakları Işığında Ermeni Nüfus Hareketliliği 1828-1914, SRT Yayınları, Ankara (Baskıda).

Bunun üzerine 24 Nisan 1915'te Ermeni komitaları kapatılmış, 235 kişi Osmanlı aleyhine yıkıcı faaliyette bulunmak suçundan tutuklanarak, Çankırı ve Ayaş cezaevlerine gönderilmiştir.

27 Mayıs 1915'te çıkarılan "Sevk ve İskan Kanunu" ile ülkede güvenliği sağlamak için Ermenilerin daha güvenli bölgeler olan Suriye ve Irak'ın kuzey vilayetlerine göç ettirilmesine karar verilmiştir. Bu kanun gereğince yaklaşık 500 bin Ermeni bu bölgelere sevk edilmiştir.

Devlet eliyle sistemli olarak Ermenileri yok etme gibi bir politikanın olduğuna dair hiçbir bulgu yoktur. Yüzyıllar boyunca bir arada yaşamış bir milleti durduk yerde yok etmek diye bir politika, ne insanidir ne akılcıdır ne de Osmanlı Devlet geleneği ile örtüşür. Zira Osmanlı Devleti asırlardır hakimiyeti altında yaşayan bütün toplumlara engin bir hoşgörü ile bakmıştır.

Mevzubahis olay tarihi belgelere dayalı olarak incelendiğinde:

- a) Gerçekten de savaş koşullarının dayatmasına bağlı olarak dönemin Osmanlı hükümetinin tehcir kararı aldığı;
- b) Üstelik o günden beri yapılan nüfus analiz ve çalışmalarına bakıldığında Anadolu Ermenilerinin etnik bir temizliğe (soykırıma) uğratılmadıklarının anlaşıldığı, çünkü geçmişten bugüne Ermenistan ve diğer ülkelerde yaşayan büyük Ermeni nüfusunun bu gerçeği teyit ettiği;
- c) Tehcir esnasında meydana gelen ölümlerin göç unsuru ile savaş (bazı Kürt aşiretlerinin intikam almak amacıyla kabilelere saldırıları) ve iklim koşullarının doğal sonucundan kaynaklandığı, tehcir esnasında sadece Ermenilerin can kayıplarının olmadığı Rus birlikleri ve Ermeni gönüllü birlikleri ile çetelerinden Anadolu'nun iç bölgelerine kaçmaya çalışan milyonlarca Müslümanın zoraki göç olarak

adlandırabileceğimiz kaçışları esnasında da açlık, bulaşıcı hastalıklar ve iklim şartlarından dolayı ciddi kayıpların olduğu unutulmamalıdır. Maalesef Türk tarih yazıcılığı, zoraki Müslüman göçü ve kayıpları üzerinde pek fazla durmamaktadır.

ç) Bu esnada meydana gelen bazı münferit saldırı ve öldürme olaylarının dönemin yetkililerince kurulan mahkemelerde ivedilikle cezalandırıldığı;

OSMANLI'DA YAŞAYAN ERMENİ NÜFUS BİR MİLYON 300 BİNDİ

Osmanlı Devleti'nde 1914 resmi verilerine göre savaştan önce 1 milyon 300 bin Ermeni yaşamaktaydı. 1850'lerden itibaren Osmanlı Devleti topraklarını ele geçirmek için çok kapsamlı bir çalışma yürüten ve adeta Türkiye'nin yer altı ve yer üstü kaynaklarıyla genel olarak gayrimüslim uyruklar özellikle de Ermenilerin nüfuslarını tam olarak tespit etmeye çalışan Çarlık Rusya'sının verilerine göre de Osmanlı Devleti'nde yaşayan Ermeni nüfusu 1 milyon 300 bin idi.

Resmi Rus verilerine göre 1915'te Türkiye'den Rus topraklarına 360 bin Ermeni göç etmiştir. Bunlardan 40 bin Ermeni açlık, bulaşıcı hastalık ve soğuktan yaşamını yitirmiştir. Osmanlı Devleti savaşa girmeden önce Rus ordusuna katılmak için ülkeden ayrılan Ermeni gençleri ile yine savaştan önce Rusya ve Avrupa'da çalışmak için ayrılmış bulunan on binlerce Ermeni de dikkate alınmalıdır. Türkiye'den Rusya ve İran'a gidenlerle birlikte ülkeden ayrılanların sayısı 500 bini bulmaktadır. Savaş döneminde Türkiye'de özellikle İstanbul ve batı vilayetlerinde 300 bin Ermeni yaşamaya devam etmiştir. Tehcire tabi tutulanlar da 500 bini bulmaktadır. Bunların çok büyük bir kısmı ülke içerisinde tehcir edildikleri bölgelere ulaşmışlardır.

ÖLEN 150 BİN ERMENİ, BİR BUÇUK MİLYON OLDU!

Birinci Dünya Savaşı döneminde hayatını kaybeden Ermenilerin sayısı yaklaşık 150 bin kişidir. Bu kayıpların büyük bir bölümünü “cephede Osmanlı ordusuna kurşun atarken kurşun yiyen Ermeniler” oluşturmuştur. Türkiye’de görev yapan Rus istihbaratçı ve diplomatların ifadesiyle Ermeni tarihçileri arasında bir gelenek haline gelen Ermeni kayıpları bağlamındaki “sayılara bir sıfır ilave edilmek suretiyle” Türkiye’de bir buçuk milyon Ermeni’nin öldüğü ileri sürülmektedir.

Sovyet dönemi Ermeni tarihçisi B.A. Boryan, Ermeni ayaklanmalarını doğal sayarken, devletin isyanlara karşı uyguladığı yaptırımların hukuki olduğunu ifade etmektedir. Belki de Birinci Dünya Savaşı’nda yaşanan Ermeni olaylarını en doğru şekilde Boryan’ın şu ifadesi anlatır: “Ermenilerin isyan etmeleri, onların tarihi ve hukuki bir hakkıydı. Şayet devlet, halk ayaklanmasını eziyor ve isyancıları bastırıyorsa, bu da devletin tarihi ve hukuki hakkıdır.”

Ermeni yayıncı Arşak Çobanyan’ın 1916’daki ifadesiyle “Benzer bütün krizlerde abartma kaçınılmazdır... Ancak Türkiye’de Ermenilerin yok edildiği gerçek değildir.”

Farklı Ermeni kaynakları, Osmanlı Devleti’ne karşı savaştan Ermenilerin sayısını 150 bin ile 300 bin arasında verirler. Ermeni yazar Y. K. Sarkisyan, İtilaf Devletleri ordularında 200 binden fazla Ermeni’nin savaştığını ifade eder. Ayrıca S. Vartanyan ise savaştan Ermenilerin çoğunluğunun cephelerde öldüğünü savunur.

Dönemin olağanüstü koşulları göz önüne alındığında tehcir kararının kaçınılmaz olduğu ortaya çıkar. Bu husus, ulusal ve uluslararası hukuk bakımından meşruiyeti ve hukukiliği bulunan bir devlet tasarrufudur.

Benzer uygulama örneklerine tarihte ve günümüzde de rastlanmaktadır. Bu tür devlet tasarrufları, o dönemin savaş ve asayiş koşulları da dikkate alındığında uluslararası hukukta soykırım kavramına yüklenen anlamla hiçbir şekilde bağdaştırılamaz.

Ermeni tehciri benzeri olayların olduğunu söylediniz. Birinci Dünya Savaşı döneminde diğer ülkelerde bu tür olaylar olmuş mudur?

Tarihi olaylar mukayeseli tahlil edildiğinde anlam kazanır ve daha doğru sonuçlara ulaşılır. Bu bağlamda Birinci Dünya Savaşı’nda Osmanlı Devleti’nin Ermenilere haklı gerekçelerle uyguladığı tehcir benzeri olayların diğer ülkelerde olup olmadığının bilinmesi son derece önemlidir.

RUŞLAR DA ALMAN VE MUSEVİLERİ DOĞU RUSYA’YA SÜRDÜ

Birinci Dünya Savaşı’nda Çarlık Rusya’sı, ülkenin batı bölgelerinde yaşayan yüzbinlerce Alman ve Musevi kökenli Rus vatandaşını, hiçbir haklı gerekçe olmadan sadece Alman ordusuyla iş birliği yapabilirler şüphesi

Ermenistan’daki idareciler, diaspora üzerinden politik çıkarlar elde etmektedirler. Batılı ülkelerdeki pek çok devlet yöneticisi ise kendi siyasi çıkarları uğruna, 1915’te olduğu gibi günümüzde de Ermenileri kullanmaktadır. Ermeni yanlısı Batılıların amacı, gerçeğin ortaya çıkması değil siyasi şovlarla kendi çıkarlarını sağlamak ve Türkiye’yi köşeye sıkıştırmak için Ermenileri kullanmaktır.

üzerine binlerce kilometre uzağa ülkenin doğusuna tehcir etmiş, yolculuk esnası ve sonrasında soğuk iklim koşulları, açlık ve bulaşıcı hastalıklardan çok sayıda Rus uyruklu Alman ve Musevi’nin ölümüne sebep olmuştur. Çarlık Rusya’sının Alman ve Musevi vatandaşlarına uyguladığı tehcir dikkate alındığında, Osmanlı Devleti’nin haklı gerekçelere dayanarak Ermenilere uyguladığı tehcir kararını, katliam veya soykırım kararı olarak görmek isteyenlerin haksızlığı bir kere daha ortaya çıkmaktadır.

1918’de Taşnak Ermenistanı kurulduğunda Taşnak Hükümeti, iktidarlarına tehdit olarak gördükleri binlerce Bolşevik Ermeniyi, Sovyet Azerbaycanı’na sürmüş, bu dönemde hapsedilen çok sayıda Bolşevik Ermeni ise öldürülmüştür. Taşnakların kendi soydaşlarına yaptıkları bu uygulamalar dikkate alındığında, Osmanlı Devleti’ni katliam veya soykırım suçlamasıyla itham etmelerine hiçbir şekilde haklarının olmadığı görülecektir.

Osmanlı Devleti’nin müttefiki olan Avusturya-Macaristan İmparatorluğu ise, 1914-1915’te ülkede yaşayan ve Rusça konuşan Rusin olarak adlandırılan vatandaşlarına, 20. yüzyılda belki de Avrupa’nın ilk büyük kitlesel katliamını gerçekleştirmiştir. Avusturya-Macaristan’ın, Rusin toplumu, Rus ordusuyla iş birliği yapabilir şüphesi üzerine kurgulayarak uyguladığı ve yaklaşık 100 bin insanın ya kurşuna dizildiği ya da asıldığı, 150 bin kişinin ise toplama kamplarında açlık, bulaşıcı hastalıklar ve soğuktan öldüğü dikkate alındığında, bazı devletlerin 20. yüzyılın ilk soykırımcısı olarak başkalarını aramalarına gerek olmadığı ortadadır. Avusturya’nın son İmparatoru Birinci Karl, yayınladığı bir genelgede “tutuklanan bütün Ruslar suçlu değildir, ama suçlu olmamaları için tutuklandılar” sözü oldukça manidardır.

Türk tarihçilerinin ihmal ettiği konulardan biri de Müslümanların

yaşadığı zoraki göçtür. Rusların işgal etmiş olduğu bölgede yaşayan Müslümanların bir bölümünün Rus işgaline uğramayan Türk topraklarına göç etmiş olduğu anlaşılmaktadır. Birinci Dünya Savaşı'nın yaşandığı bölgelerde Müslümanların nüfuslarının Ermenilerden çok daha fazla olduğu dikkate alındığında, bölgenin Rusların eline geçmesi üzerine buralardan Anadolu'nun daha iç kesimlerine doğru zoraki yoğun bir göç yaşanmıştır.

TÜRKLERİN KAYBI ERMENİLERDEN ÇOK FAZLA

Ermeniler de Osmanlı Devleti'nin tehcir kararı alması üzerine yaşadıkları topraklardan Suriye istikametine doğru sürülmüşlerdir. Yani hem Türkler ve Kürtler hem de Ermeniler yaşamış oldukları toprakları bırakıp ayrılmak zorunda kalmışlardır. Tehcir ve zoraki göç esnasında iklim şartlarının olumsuzluğu, açlık ve bulaşıcı hastalıkların yaygınlığı da düşünüldüğünde Ermeniler kadar, Türk ve Kürtlerin de aynı olumsuz şartlar ve acılarla karşılaştıkları bir gerçektir. Hatta nüfus oranları göz önüne alındığında, yaşadıkları bölgeden ayrılmak zorunda bırakılan Türklerin sayısının ve yoldaki kayıplarının Ermenilerden çok daha fazla olduğu da bir gerçektir.

Ermeni tehciri ve buna bağlı olarak ortaya çıkan kayıplardan dolayı bir Ermeni soykırımı olduğunu ileri sürenler, Türklerin de yaşadıkları topraklardan ayrılmak zorunda bırakılmalarından ve buna bağlı olarak ortaya çıkan can kayıplarından hiç bahsetmemektedirler.

Ermeni çetelerin Osmanlı Devleti'ne yönelik saldırıları 1915'te mi başladı, geçmişine nereye dayanıyor?

Bu soruyu sorduğunuz için size teşekkür ederim. 1828-1829 Osmanlı-Rus Savaşı'nı konu alan ve Varşova'da 1843'te Rusça olarak yayımlanan bir kitapta, Beyazıt yöresinin Ruslar tara-

findan işgalinden hemen sonra Ermenilerin, Müslüman mahallelerine ani bir baskın yaparak acımasızca saldırıp, bir canlı bile bırakmadan binden fazla insanın kanını döktükleri yazılmıştır. Osmanlı Devleti'nde Ermenilerin yaptığı bu ilk kitlesel Müslüman katliamından sonra iki toplum arasına şüphe ve güvensizlik girmiştir. Sanırım bu olaydan sonra Ermenilerin "millet-i sadıka" vasfı da sona ermiştir.

Amerikalı tarihçi Justin McCarthy ise, 1828-1829 Osmanlı-Rus Savaşı'nda Ruslar, Türk topraklarını istila ettikleri zaman, Ermenilerin istilacılar tarafında yer aldıklarını, bu savaşta Müslümanların büyük kayıp verdiklerini yazmaktadır.

1828-1829 Osmanlı-Rus Savaşı'nda Doğubayazıt yöresinde Ermenilerin gerçekleştirdiği Müslüman katliamı ile asırlardır yan yana yaşayan iki toplum arasında "ilk kitlesel kan" dökülmüştür. Ancak Osmanlı Devleti, ülkede yaşayan Hristiyan uyruklarına gösterdiği hoşgörüyü, bu olaydan sonra da aynen devam ettirerek, Ermenilere karşı bir kin gütmeye politikası uygulamamıştır. Hatta binden fazla sivil Müslümanın katledilmesini görmezlikten gelen Osmanlı Hükümeti, bu acı olayı savaş esnasında vuku bulan bir "yol kazası" olarak algılamıştır. Osmanlı Hükümeti, kendilerinden öç alınacağı korkusuyla ülkeden ayrılarak Rusya topraklarına gitmek isteyen Ermenileri vazgeçirmeye çalışmıştır.

Ancak bu dönemde Anadolu'dan Kafkasya'ya 90 bin Ermeni göç etmişti. Nitekim Rus Hükümeti, ele geçirdiği güney Kafkasya topraklarında Erivan merkezli "Armyanskaya Oblast" adı verilen bir Ermeni vilayeti oluşturur. Daha önce 1826-1828 İran-Rus Savaşı sonrasında güney Azerbaycan'dan Karabağ'a yerleştirilen 40 bin Ermeni'nin varlığı da dikkate alındığında, Çarlık Hükümetinin izlediği bu politikanın düşünülerek atılmış bir adım olduğu görülecektir.

Aslında 1828'den önce günümüz Ermenistan devleti topraklarına

baktığımızda, Rus ve Ermeni istatistiklerine göre bu bölgede yüzde 80'in üzerinde Müslüman Türkün yaşadığı görülmektedir. Bu tarihlerde İran ve Türkiye'den yapılan ve sonraki yıllarda da devam eden Ermeni göçleriyle Müslüman Türk yurdu olan Revan bölgesinin demografik yapısının bilinçli olarak değiştirildiği dikkat çekmektedir.

Buna rağmen 1890'lara kadar Osmanlı Devleti'nin bir Ermeni sorunu olmamıştır. 1890-1909 arasında gerçekleşen çok sayıda Ermeni isyanlarında Ermeni tarihçiler 300 bin Ermeni'nin katledildiğini ileri sürerler. Oysa Türkiye'de görev yapan "Rus istihbaratçı ve diplomatlarının ifadesiyle Ermeniler kayıpları bağlamındaki sayılara bir sıfır ilave ederler."

Ermeni soykırımı iddialarının ilk ayağını oluşturan 1890-1909 arasında gerçekleşen Ermeni isyanları döneminde, Türkiye'de 300 bin Ermeni'nin katledildiği iddialarına gelince, bu savın Ermeniler arasında bir gelecek haline gelen sayılara bir sıfır ilave etme alışkanlığından kaynaklanmış olduğu, Rus ve Ermeni kaynakları ile yaptığımız araştırmalar sonucunda ortaya konulmuştur. Bu dönemde silahlı Ermeni isyanları sonucunda yaşamını yitirenlerin sayısının yaklaşık 10 bin kişi olduğu anlaşılmaktadır. Ancak isyanların binlerce sivil ve asker Müslümanın hayatını söndürdüğü de unutulmamalıdır.

İsyanların başladığı ilk sıralarda Ermeni komitacıları kendi soydaşlarını katlederek, Osmanlı Devleti'nin Ermenilerin can güvenliğini koruyamadığı algısını yayarak Ermenileri isyana teşvik ederler. Bu dönemde komitacılar, kan akıtmak suretiyle Anadolu'da en azından özerk bir devlet kurabilecekleri yanılgısına düşerler. 1890-1909'da Türkiye'de binlerce Müslüman Ermeniler tarafından katledilir. Bir süre durulan süreç 1914'te Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasıyla yeniden alevlenir. ■

1890'lara kadar Osmanlı Devleti'nin bir Ermeni sorunu olmamıştır. 1890-1909 arasında gerçekleşen çok sayıda Ermeni isyanlarında Ermeni tarihçiler 300 bin Ermeni'nin katledildiğini ileri sürerler. Oysa Türkiye'de görev yapan "Rus istihbaratçı ve diplomatlarının ifadesiyle Ermeniler, kayıpları bağlamındaki sayılara bir sıfır ilave ederler."